

de groene ruimte

Quickscan planlocatie Rustenburg, Wageningen

Colofon

Titel	Quickscan planlocatie Rustenburg, Wageningen
Projectnummer	09039
Opdrachtgever	BOOT organiserend ingenieursbureau Postbus 509 3900 AM Veenendaal
Datum	9 september 2009
Status rapport	eindrapport
Bestand	eindl.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.W.M. Raaijmakers Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

Plangebied	Het plangebied betreft een parkeerterrein, een politiebureau, de bebouwing van een zorginstelling aan de Rustenburg en een woning aan Spijk (huisnummer 13) te Wageningen. Zie ook bijgevoegde (luchtfoto)kaarten.
Aanleiding	Herinrichting van het plangebied voor een woonzorgservicezone.
Aandachtspunten	Alle middels de Flora- en faunawet (FF-wet) beschermde planten- en diersoorten, alsmede vaste verblijfplaatsen van deze soorten.
Uitvoering	<u>Medewerker(s)</u> <ul style="list-style-type: none">• dhr. J. Maassen (veldwerk en rapportage)• ir. S. Wielenga (eindrapportage)• ir. P.A.W.M. Raaijmakers (projectleiding) <u>Bronnenonderzoek</u> <p>Om een beeld te krijgen van de verspreiding van beschermde soorten in de omgeving is een aantal bronnen geraadpleegd, waaronder internetsites van o.a. Ravon en Natuurloket. Ook zijn diverse verspreidingsatlassen geraadpleegd.</p> <u>Veldbezoek</u> <p>Een algemeen veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 augustus 2009, tussen ca. 14.00 en 15.00 uur. Het weer was regenachtig met wind. Het plangebied is integraal doorzocht op (sporen van) beschermde soorten. Het veldbezoek voor onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2009 tussen ca. 20.30 en 22.30 uur. Het was droog weer, windstil en de temperatuur was ca. 18 °C. Er is op zicht en met behulp van de batdetector geïnventariseerd.</p>

Beschrijving plangebied

Ligging en omgeving

Het plangebied ligt direct aan de oostkant van het oude stadscentrum en op korte afstand van de uiterwaarden die deel uitmaken van het Natura 2000-gebied Nederrijn. Tussen het plangebied en de Grebbedijk wordt, op het voormalige zwembadterrein, nieuwbouw gerealiseerd. Aan de westkant grenst het plangebied aan een stadsgracht, waarachter een stadspark ligt. Langs het water staan rijen bomen, waaronder enkele oude exemplaren. Ook het park bevat een aantal bomen met een monumentaal karakter. Tevens zijn hier resten van historische bebouwing aanwezig. Aan de overige zijden is het plangebied omgeven door bebouwing die tot het historische stadscentrum behoort. Het plangebied ligt net onderaan een uitloper van de Wageningse berg. Ondanks de daar aanwezige bebouwing heeft deze uitloper een groen karakter, wat op de Wageningse Berg zelf overgaat in bos en park (Arboretum).

Inrichting van plangebied

Het plangebied bestaat uit een parkeerterrein, een politiebureau, een grote zorginstelling en bebouwing die behoort tot het oude stadscentrum. Het laatste type bebouwing bestaat uit een hofje van 3 vrijstaande woningen in de noordwesthoek van het plangebied. Het terrein bevat veel stadsgroen, bomen en bosplantsoen. Het onderhoud van het plantsoen heeft een

extensief karakter en is vooral gericht op het vrij van overhangend groen houden van de bestrating.

Waterhuishouding en bodem

Het enige open water nabij het plangebied is de stadsgracht. De waterkwaliteit is als gevolg van bladinvallende dystroof en van beperkte kwaliteit voor amfibieën en vissen. De bodem binnen het plangebied bestaat uit een voedselrijke cultuurbodem.

Bebouwing

Het politiebureau bestaat uit een laagbouwcomplex dat aan de buitenkant een goed afgewerkte en weinig toegankelijke indruk maakt. Voor vleermuizen interessante gevelbetimmering ontbreekt. Wel lijken er voor vleermuizen enige mogelijkheden te zijn onder de dakpannen. Het complex lijkt volledig in gebruik.

Het complex van de zorginstelling is drieledig. Het centrale deel bestaat uit een zorgflat van vlak na de oorlog. Dit flatgebouw bevat twee lagere aanbouwen waarvan de buitenkant is afgewerkt met bakstenen. Deze aanbouwen zijn in gebruik als aanleunwoningen. De modernste aanbouw bestaat uit een aantal kubusvormige gebouwen die met de hoekpunten aan elkaar gekoppeld zijn. Elke kubus is drie verdiepingen hoog. Langs het geheel lopen galerijen. De tweede aanbouw is een rechthoekig gebouw, waarvan de onderste laag een facilitaire bestemming heeft en de bovenlagen een woonbestemming. De aanbouwen bevatten veel openingen naar de spouwmuren, waardoor die toegankelijk zijn voor vleermuizen. Verder zijn er weinig verblijfs- en toegangsmogelijkheden voor vleermuizen geconstateerd. Het gehele complex wordt intensief bewoond.

Het hofje in de noordwesthoek van het plangebied bevat drie vrijstaande éénsgezinswoningen die naar schatting zo'n 100 jaar oud zijn. De woningen zijn omgeven door veel en dicht groen. Alleen de woning van no.13 is onbewoond en zal worden gesloopt. Door de aanwezigheid van veel gevelbetimmering en dakpannen en het achterstallige onderhoud zijn de woningen zeer waarschijnlijk geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Groen

Over het gehele terrein staan voornamelijk esdoorns aangeplant. Verder zijn enkele Moerascipressen, Paardenkastanjes en berken (waaronder Papierberk op terrein van zorginstelling) aanwezig. Alle bomen zijn van een gemiddelde leeftijd en omvang en niet oud genoeg om voor fauna geschikte holtes en kieren te bevatten. Het terrein bevat veel groen in de vorm van plantsoen. Dit betreft monotoon, laag en middelhoog gemeentepantsoen van wintergroene sierstruiken en hoog gemengd plantsoen met een combinatie van inheems bosplantsoen (Kornoelje, Hazelaar) en sierstruiken van exotische oorsprong. Het onderhoud van het plantsoen lijkt weinig intensief en vooral gericht op het vrijhouden van de paden. Het gemengd plantsoen, dat zich heeft kunnen verdichten door opslag van houtgewassen en bramenstruweel, heeft hierdoor een enigszins natuurlijk karakter gekregen. Vooral tussen het hofje en de aanbouw van de zorginstelling heeft zich een dichte groene muur kunnen ontwikkelen. Door de dichte houtvegetatie en de aanwezige bestrating is weinig open bodem aanwezig waar zich kruidachtige vegetaties kunnen ontwikkelen. Voor zover aanwezig bestaan deze uit een algemeen type verstoringvegetatie of uit sieraanplant.

Resultaten

vleermuizen

Er zijn foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen (bat-

	<p>detector). Mogelijk tot waarschijnlijk komen ook de Watervleermuis, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis en Laatvlieger foeragerend voor.</p> <p>Er zijn geen vaste verblijfplaatsen waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn voornamelijk aanwijzingen gevonden voor mogelijkheden voor verblijfplaatsen in de oude stadsbebouwing (hofje) in de noordwesthoek van het gebied. Op deze hoogte zijn ook de drukste foerageeractiviteiten vastgesteld. Het hofje, de aangrenzende stadspark met bomenrijen en het aangrenzende stadspark vormen een groenstructuur die van belang is als foerageergebied en doortrekroute. Mogelijk verplaatst de Watervleermuis zich langs de stadspark. Elders binnen het plangebied zijn vleermuiswaarnemingen schaars en zijn slechts overvliegende exemplaren aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen van vleermuizen elders in bebouwing. Beperkte verblijfsmogelijkheden lijken er te zijn in de moderne complexen (zorgflat en politiebureau).</p>
overige zoogdieren	<p>Er zijn geen andere streng beschermde zoogdiersoorten waargenomen. Van de overige streng beschermde zoogdiersoorten zijn Eekhoorn en Steenmarter niet uit te sluiten; er zijn echter geen aanwijzingen gevonden dat deze soorten hier verblijven.</p> <p>Van de licht beschermde soorten zijn sporen van de Mol (molshopen) aangetroffen. Overige licht beschermd soorten die zeker worden verwacht zijn Egel, Bosmuis, Veldmuis, Bosspitsmuis en Huisspitsmuis. Mogelijk komen ook kleine marterachtigen en Rosse woelmuis voor, welke ook licht beschermd zijn.</p>
vogels	<p>De dichte vegetatie levert relatief veel nestgelegenheid aan een aantal algemene stads- en tuinvogels. Ook kunnen, gelet op de omgeving, meer uitgesproken bosvogels het plangebied aandoen. Het plangebied ligt dicht bij natuurlijke gebieden als de uiterwaarden en de beboste stuwwal, die van belang zijn als leefgebied voor Bosuil, Steenuil en Kerkuil. Echter er zijn geen oude bomen met dood hout aanwezig die deze soorten nestholten kunnen bieden. Op basis van de inrichting met dichte vegetatie en de aanwezigheid van prooidieren kunnen deze soorten foeragerend in het plangebied verwacht worden.</p> <p>In het plangebied zijn de volgende vogelsoorten waargenomen: Koolmees, Pimpelmees, Huismus, Houtduif, Turkse tortel, Merel, Kokmeeuw, Waterhoen, Meerkoet, Spreeuw, Zwarte kraai, Ekster en stadseenden. Tevens is een leeg nest van een Merel aangetroffen.</p> <p>Jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels zijn niet aangetroffen. Nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd; deze nesten zijn zeker te verwachten. Overige jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels worden niet verwacht.</p>
amfibieën reptielen vissen	<ul style="list-style-type: none">• Gelet op de verspreidingsgegevens en het aanwezige habitat worden er geen streng beschermde amfibieën verwacht. <p>De Rugstreepad komt voor in de uiterwaardengebieden ter hoogte van Wageningen. Tot voor kort lag tussen deze uiterwaarden en het</p>

	<p>plangebied een braakliggend terrein dat als landbiotoop voor de Rugstreeppad geschikt was; dit terrein is inmiddels bijna geheel bebouwd. De inrichting van het plangebied zelf is op dit moment geheel ongeschikt voor de Rugstreeppad, omdat niet voldaan kan worden aan de warmtebehoefte van de soort. Echter wanneer na werkzaamheden een braakliggend terrein ontstaat, is het mogelijk dat de Rugstreeppad vanuit de uiterwaarden het plangebied betreft. Van de licht beschermde soorten kunnen in het plangebied de Bruine kikker en Gewone pad als zwerver worden verwacht. Mogelijk komen in de stadsgracht (die buiten het plangebied valt) ook de Kleine watersalamander en de Middelste groene kikker voor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. De Hazelworm is bekend van de Wageningse Berg, maar wordt, gelet op de afstand, de barrières (bebouwing en wegen) en de aanwezige terreintypen niet nabij of in het plangebied verwacht. Incidentele aanwezigheid kan niet geheel uitgesloten worden. • In het plangebied is geen open water aanwezig; derhalve komen er in het plangebied geen vissen voor.
<p>overige fauna</p>	<p>Er zijn geen vlinders, libellen of andere ongewervelde diersoorten waargenomen. Gelet op het algemene en gecultiveerde karakter van de vegetatie is het plangebied van weinig belang voor vlinders en worden alleen algemeen voorkomende soorten, die met name langs bosranden leven (Bont zandoogje, Boomblauwtje), verwacht.</p>
<p>flora</p>	<p>Er zijn geen streng beschermde plantensoorten aangetroffen. Gelet op de inrichting en omgeving worden deze ook niet verwacht. Mogelijk komt de licht beschermde Brede wespenorchis voor. Het plangebied ligt ecologisch gezien buiten de invloedssfeer van de rivier en is ten gevolge van de inrichting en het beheer van een lage en zeer algemene botanische waarde.</p>
<p>Conclusies</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • In het plangebied is de Gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Daarnaast worden de streng beschermde Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger foeragerend verwacht. Een deel van de te slopen bebouwing lijkt mogelijkheden te bieden voor vaste verblijfplaatsen. Als vervolg op deze quickscan zal een nader onderzoek naar vleermuizen worden uitgevoerd. • Het plangebied lijkt geschikt voor Eekhoorn en Steenmarter. Deze soorten zijn niet waargenomen; ook zijn er geen aanwijzingen voor aanwezigheid van deze soorten gevonden. Bij het nog uit te voeren vleermuisonderzoek zal ook worden gelet op aanwijzingen voor deze soorten. • De Hazelworm en Rugstreeppad zijn bekend van de omgeving maar worden niet in het plangebied verwacht. Het plangebied ontbeert geschikt habitat en is door bebouwing en wegen gescheiden van de gebieden waarvan deze soorten bekend zijn. • Er worden licht beschermde amfibieën en zoogdieren verwacht in het plangebied. Voor 	

deze soorten is bij ruimtelijke ingrepen een automatische vrijstelling van de Ff-wet van toepassing.

- In het plangebied komen algemeen voorkomende stads- en tuinvogels voor. In het broedseizoen zullen er zeker vogels broeden. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen; met uitzondering van nesten van Huismussen worden deze ook niet verwacht. Bij het nog uit te voeren vleermuisonderzoek zal echter speciaal worden gelet op aanwijzingen voor jaarrond beschermde nesten.

Advies

- Geadviseerd wordt om bij het reeds voorgenomen nader vleermuisonderzoek ook te letten op (aanwijzingen voor) Eekhoorn, Steenmarter en jaarrond beschermde vogelnesten.
- Wanneer de huidige bebouwing in het plangebied geamoveerd wordt en het terrein braak komt te liggen, is het mogelijk dat de Rugstreeppad vanuit de uiterwaarden het terrein koloniseert. Het wordt aanbevolen om door een combinatie van voorzorgsmaatregelen de kans op kolonisatie zo klein mogelijk te houden door het gebied onaantrekkelijk te houden voor de Rugstreeppad en het gebied zo onbereikbaar mogelijk te maken:
 - braakliggende grond wordt zoveel mogelijk voorkomen;
 - de grond wordt zo egaal mogelijk gehouden zodat er geen plassen, poeltjes of inrijsporen ontstaan waar water in kan blijven staan omdat dergelijke natte plekjes, hoe klein ook, geschikte voortplantingslocaties zijn;
 - het plangebied wordt vóór het voortplantingsseizoen door middel van een amfibiewerend scherm omrasterd.
- Geadviseerd wordt om voorafgaand aan de start van de werkzaamheden het (omrasterde gebied, zie hiervoor) middels een veldcheck te controleren op licht beschermde dieren en plantensoorten; de licht beschermde dieren en planten die worden aangetroffen worden naar een geschikte locatie in de buurt verplaatst. Indien uit het nader vleermuisonderzoek blijkt dat er ook streng beschermde soorten voorkomen en verstoord dreigen te worden dient bezien te worden hoe daar mee moet worden omgegaan.
- Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met broedende vogels. Broedgevallen in of nabij het plangebied mogen niet worden verstoord. Zo kort mogelijk voor aanvang (maximaal enkele dagen) dient het plangebied en de omgeving gecontroleerd te worden op broedgevallen. Indien deze worden vastgesteld, dienen de verstorende werkzaamheden uitgesteld te worden, totdat de broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd en de jongen het nest definitief hebben verlaten. Indien de ingreep in of rond het broedseizoen plaatsvindt, wordt geadviseerd om potentiële nestplaatsen in het winterseizoen ongeschikt gemaakt voor broeden, zodat de kans op broedgevallen tijdens de ingreep wordt verkleind.
- Bij de uitvoering is te allen tijde de algemene zorgplicht uit de Flora- en faunawet van toepassing. Dat houdt onder andere in, dat individuele planten en dieren niet onnodig verstoord, beschadigd of vernietigd mogen worden; dit geldt ook voor (zeer algemene) soorten zonder bijzondere beschermingsstatus.

Ligging plangebied in z'n omgeving (bron: Google Earth)

Plangebied (bron: Google Earth)

Vooraanzicht zorginstelling met parkeerplaats

Een van de aanbouwen van de zorginstelling

Tuin van de zorginstelling

Groen tussen zorginstelling en woonhuis op nummer 13

Politiebureau en parkeerplaats

Woonhuis op nummer 13

